

รายงานผลการตรวจสอบที่ 773/2560

สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่า โครงการโรงไฟฟ้าขยะชุมชน มีผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่

ประเด็นการร้องเรียน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับเรื่องร้องเรียนจากกลุ่มประชาชนขอให้ตรวจสอบกล่าวอ้างว่า โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะชุมชน ขนาด 9.5 เมกะวัตต์ ซึ่งต้องใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิง 400 ถึง 600 ตันต่อวัน จะก่อสร้างที่บ้านโนนหนองไฮ ตำบลสำราญใต้ อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำเนินการเสนอโครงการฯ และจัดทำประชาคม แต่กระบวนการจัดทำประชาคมเป็นไปอย่างรวบรัด ไม่รอบด้าน ประชาชนไม่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบด้านต่างๆ อีกทั้งสถานที่ตั้งโรงงานอยู่ใกล้แหล่งน้ำ และชุมชนมากเกินไป โดยอยู่ห่างจากวัดบ้านโนนหนองไฮ เพียง 500 เมตร ประชาชนในหมู่บ้านใกล้สถานที่ตั้งโครงการฯ มีความเป็นห่วงและกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในระยะยาวซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เช่น มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง มลพิษทางน้ำ ปัญหาด้านการคมนาคม อุบัติเหตุและด้านอื่นๆ รวมทั้งมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการบริจาคที่ดินให้โครงการฯ อย่างมีเงื่อนไข และการได้มาซึ่งรายชื่อผู้สนับสนุนโครงการฯ

การดำเนินการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขยะชุมชนของผู้ถูกร้อง มีลักษณะเข้าข่ายเป็นโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการภาครัฐ จะต้องดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการภาครัฐ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 พ.ศ. 2559 และปฏิบัติตามขั้นตอนการพิจารณาโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐกรณีโครงการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท 0891.4 /ว 7578 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2558 อย่างไรก็ตามจากการตรวจสอบปรากฏข้อเท็จจริงว่า การประชุมประชาสัมพันธ์ซึ่งผู้ถูกร้องจัดขึ้นดังกล่าว เป็นเพียงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเบื้องต้น เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ถูกร้องนำไปประกอบการพิจารณาเท่านั้น มิใช่การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นหรือการทำประชาคมเพื่อนำไปประกอบการอนุมัติหรืออนุญาตดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานขยะชุมชนตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด ทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงว่านายอำเภอสามชัยรวมทั้งผู้ถูกร้องได้มีการประชุมชี้แจงแก่ประชาชนในพื้นที่ โดยนายอำเภอสามชัยยืนยันว่าจะดำเนินการทำหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานราชการในพื้นที่ เพื่อยุติการดำเนินโครงการดังกล่าว จนถึงปัจจุบันยังไม่มี การขออนุญาตก่อสร้างและประกอบกิจการโรงไฟฟ้าขยะแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสำราญใต้ ตามมาตรา 247 (3) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังนี้

(1) ในกรณีที่จะมีการดำเนินการจัดทำโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าชุมชนร่วมกับเอกชน อันมีลักษณะเข้าข่ายเป็นโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการภาครัฐ ผู้ถูกร้องควรดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการภาครัฐ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการให้เอกชนร่วมลงทุนในโครงการที่มีวงเงินมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนดในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 พ.ศ. 2559 และตามขั้นตอน การพิจารณาโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ กรณีโครงการกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0891.4 /ว 7578 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2558

(2) ก่อนการอนุญาตให้ดำเนินโครงการหรือกิจการโรงไฟฟ้าชุมชน หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตให้ดำเนินโครงการในขั้นตอนต่างๆ จะต้องจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบ โดยมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการนั้น รวมตลอดทั้งความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนไปประกอบการพิจารณาว่าควรออกใบอนุญาตต่างๆ หรือไม่ อย่างไร โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ผู้ถูกร้องไม่สามารถอ้างเอาผลการประชาสัมพันธ์และการตอบข้อสงสัยของประชาชนเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าชุมชนดังกล่าวว่ามีการจัดทำประชาคมแล้ว เนื่องจากยังไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นและทำความเข้าใจกับประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. 2559

(3) หากจะมีโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าชุมชน ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของสภาพที่ตั้งโครงการให้อยู่ห่างจากบริเวณชุมชนและแหล่งน้ำ เนื่องจากอาจมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ตลอดถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งควรดำเนินการตามมาตรา 58 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในเรื่องการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน การจัดทำให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง สิทธิของบุคคลและชุมชนในการได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาต และการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและไม่ชักช้า